TOVERI
(THE COMRADE)

The organ of the Finnish workers in the Western States. The only Finnish Daily in the West. Puhlished Daily, except Sunday, at Astoria, Oregon, by the Western Workmen's Publishing Society.

JOHN VÄLIMÄKI, Editor & Manager

Office Seventh and Commercial St., Opposite Post Office.
TELEPHONE — Office 365; Editorial Dep't 832.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the Post Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

TOVERIN SISÄISISTÄ ASIOISTA.

Koska meillä on juuri ollut Toverin vuosikokous, jossa kaikki liikkeemme asiat on ollut käsiteltävänä, eikä pöytäkirja ole vielä ehtinyt lehteen, josta selviäisi asiat edes lyhyessä viralliseessa muodostaan, niin täytynee tehdä jonkinlainen lyhyt selostus tärkeimmistä kokouksen tapahtumista, koska monien toimittajapaikkain avonaiseksi julistaminen ja muutkin seikat ovat saattaneet synnyttää sen käsityksen, että täällä olisi ollut asiat pahasti rempallaan joiden johdosta sitten olisi täytynyt tehdä pyykkiä, erotella toimittajia y. m. s.

Mitä ensinnä Toverin liikeasioihin tulee, niin niistä ehtinee ajallaan osastoille ja yksityisille tovereille viralliset selostukset, jotka näyttävät ettei niiden hoitamisessa ole kyseessä olevan ajan kuluessa tapahtunut mitään sellaista, joka olisi aiheuttanut "pyykinpesua". Myöskään ei Toverin liikkeen nykyinen tila ole sellainen että se olisi aiheuttanut hermostumista. Liikkeen tulot ovat kyllä pienentyneet ilmotusboikotin kautta jonkun verran, mutta ei siinä määrin, että se mitään huolestumista tuottaisi. Se oli sitäpaitsi jo ennen kokousta siksi hyvin tiedettyä, ettei silläkään ollut kokouksessa enää mitään uutisluonnetta, ellei ota lukuun sitä että useimmat ihmettelivät ettei se ole senkään enempää vahinkoa tuottanut. Kaksi viime kuukausien pahinta vastusta, paperipula ja kaksikielislaki-juttukin ovat tulleet tyydyttävällä tavalla vältetyksi, sikäli kun niitä tähän mennessä on välttää tarvinnut. Paperia on saatu, ei kylläkään entisistä ostopaikoista, mutta muualta, niin että sen puolesta tullaan toimeen hyvänmatkaa. Kaksikielislain kumoamisesta ei ole vielä mitään ehdotonta varmuutta, mutta on kuitenkin hyviä toiveita että se tulee kumottua.

Paperin hinnan ja vähin muidenkin kulunkien nouseminen tuottaa kyllä liikkeelle hyvän joukon lisämenoja, mutta, sikäli kun edustajat ja liikkeen toimitsijat ovat ehtineet mahdollisuuksia tarkastaa, ei asema sittenkään tule toivottomaksi, jos vaan entistä hyvää tahtoa ja yhteisymmärrystä riittää.

Näistä asioista oli kokous jokseenkin yksimielinen.

Toimituksen kanta oli ainoa kysymys, joka tuotti jonkun verran väittelyä. Mutta sekin oli oikeastaan vaan jälkikaikua viimetalvisesta suuntajupakasta. Pahimmat arvostelut siitäkin on jo ennemmin sanottu lehden palstoilla, joten niiden kertaaminen ei ole tarpeellista. Äänestyksessä oli tukeva enemmistö allekirjottaneen paikallaan pysyttämisen kannalla. Ei siis erotettu. Mutta miksi on vastaavan toimittajan paikka avoinna, kysynee sellaiset jotka eivät kokouksen menoa olleet seuraamassa. Siihen saanee antaa selityksen lukijoillekin.

Allekirjottanut on ensinnäkin joutunut vastaavaksi erikoisen tilanteen pakottamana. Olisin mieluummin jäänyt aputoimittajaksi. Mutta silloin ei ketään muuta saatu tähän toimeen. Nyt toveri Leino ilmotti tietävänsä erään vanhan toimittajan, joka olisi valmis ottamaan ehdokkuuden vastaan. Näin ollen katsoin viisaammaksi, että paikka julistetaan avonaiseksi minun toimesta irtisanomiseni kautta, niin että Toverin omistajille tulisi uudelleen tilaisuus äänestää vastaavan toimittajan valinnasta silläkin tavoin että olisi useampi kuin yksi ehdokas.

J. Välimäki.

Vappu, ihmisten ja luonnon suuri juhla

Suuremmoiselta ja majesteetilliselta näyttää luonnon valtava herääminen sen talvisesta runnellustilastaan. Juhlalliselta tuntuu se mahtava innostus, minkä tämä saa aikaan ihmismielessä. Tuoretta ja elinvoimaa tuoksuva kesänhelma avautuu jalona kaikille luonnon eläimille ja mailman kansoille kaikessa vapaudessaan — nauttikaa, olkaa iloisia ja keveitä kuin keväisen luonnon synnyttämä kevätperhonen.

Talven purevat pakkaset ovat häipyneet keväisen luonnon tiel tä ja sijalle aukee hetkenkestävä luonnon korkeus. Jääpeitteiden kattamat virrat vierivät valtavina eteenpäin, kohti päämääräänsä. Kirkkaina kimaltelee jokien ja lahtien lainehtivat pinnat ja tyhjältä näyttäneet kentät saavat ylleen vihreän ruohopeitteen. Luonnon kaikki eläimetkin ennustavat kesän aattoa, nousten nekin aivan pienintä hyönteistä myöten laulamaan ilmoille vapauslaulujaan, sillä luonto on laukonut heidän kielensä kahleet. Katsellessamme tätä luonnon valtavaa heräämistä, nousee mieleemme ajatus, *koskahan ihmiskunta valmistautuu vastaan ottamaan oman kesänsä?*

Verratessamme ihmiskunnan käsitystä kesän kaipuusta, me näemme että siellä on paljon ymmärtämättömyyttä siitä huolimatta vaikka näemme siellä rehoittavan talvisen runnellustilanteen. Siellä räikeinä vallitsee talven jäiset jäljet. Ihmisten mielet ovat jäykistyneinä jokapäiväisistä elämänhuolista. Työmuurahaiset elävät lohduttomassa elämänyössä käsittämättä edes kesän, jalon luonnon arvoa ja eivät edes sen innostamana voi nousta joukkoina.

Ihmiset, jotka tänäkinpäivänä työskentelevät viljavarastohuoneissa, kotiin päästyään saavat tuntea viljan puutetta; työskentelevät teurastamoissa ja kaikilla elintarvealoilla, eivät silti aina tiedä miten voisi kunnolleen nälkänsä poistaa; kaupunkien kasvaessa, upeiden kivitalojen ja huvilain kohotessa toistensa rinnalle, saavat näiden rakentajat asua useinkin melkeinpä ihmisasunnoiksi kelpaamattomissa hökkeleissä, joissa kapitalismin hirvittävä "peikko" aukoo yhtenään kamalaa kitaansa uhmaten joka puolelta. Tällaista on elämä siellä, missä kesäinen luontokin hukkuu siihen suunnattomaan mätänevän "lian" ja suurkaupunki-tomun tulvaan ja siksi katsahtakaamme niiden lukemattomien

ihmistaimien kohtaloa joita siellä kasvatetaan

Liikkuessamme suurkaupunkien laitakaduilla, mitkä on tunnettuja reumatismista, keuhkotaudista ja sen sekä muista basilleista, näemme kuinka siellä sadottain ja tuhansittain juoksentelee kodittomia ihmisalkuja, nälkäisinä, repaleisina ja suoranaisesti puolialastomina. Näiden lapsukaisten ainoana elämän tyynnyttäjänä on vain elämänhuolista muodostunut hyinen laulu ja sekin työstä kuihtuneiden äitien vapisevilta huulilta tulvineena. Näyttää kuin luonnonlaki olisi määrännyt heiltä ikuisiksi ajoiksi suloisuutensa ja tuominnut ne rikollisina moiseen asemaan. Ajatelkaa, mitä me voisimme tehdä? Rikollisuus lisääntyy, vankilat ja mielisairaiden parantolat täyttyvät ja trustien ahnas halu hehittää vain maassa oloja, missä fyysillisesti heikomman sukupuolen on myytävä puhdas "naisellisuutensa" oman elämänsä ehdoksi. Tehkäämmepä vielä lyhyt katsaus

maalaisköyhälistön keskuuteen.

Tämä on toisenlaisessa asemassa mutta alinomaisen riiston alaisena. Heillä on luonnon jalous ympäristössään alttiina, mutta eivät he siitä jouda hetkeäkään nauttimaan. He ovat ikäänkuin vailla yleistä suojaa heitetty oman onnensa nojaan tuonne kylmään korpeen, eräänaan asukkaiksi. Vaikka he elämänsä olisivat työskennelleet koneiden valmistamisessa, silti eivät he voi niitä käyttää siellä hyväkseen, sillä he ovat valmistaneet niitä myyntiä varten. He eivät niille vähäisille tuotteilleen voi edes itse määrätä hintaa paremmin kuin järjestymätön työläinen työvoimalleen, vaan sen määrää suuret viljaelevatorit ja omistajat. Siis nekin, jotka raatavat vuorokausikaupalla pelloilla ja metsissä, taistelevat leipäkannikkansa puolesta, josko sitäkään saavat itse pitää. Siis maanmuokkaajankin työn tulokset vierivät vain "mammonan" pohjattomaan uhriarkkuun. Siis talvenlapsia ovat hekin. Taloudellisen riiston ja oikeudettomuuden murjomia, vapaan maan "roskajoukkoa", miksi meitä tavallisesti nimitetään yleisesti. Mitä meidän pitäisi ja mitä me voisimme tehdä? Tuntuu kuin olisi aika lopettaa tämä

inhimillisen elämän talvi, joka on ollut jo liian pitkä.

Tämä on ollut kärsimyksien, tuskan, veren ja kuoleman synkkä aika. Tämä on ollut surujen ja suurelle joukolle epätoivon lohduton yö. Se on ollut aika jolloin on kahden luokan välit verellä eroitettu toisistaan. Mutta onneksihan toki päivä nousee. Ihmiskunnan kevät lähestyy sittenkin ja sen lämmittävä päiväpaiste jo sulattelee-kin monia elämänhuolista jäykistyneitä ihmisrintoja. Kaikkiallahan kohottelevat rahanalaiset työjuhdat känsistyneitä käsiänsä ylös. Kohottelevatko he niitä armoa anoen? Ei! Mutta ne kohottelevat niitä uhaten luokkataistelun kautta ottaa itselleen oikeuden elämään ja hyvinvointiin. Talven niukkuuteen ja ahtauteen ne eivät enää tyydy. Niillä on ulos kesäiseen vapauteen jo miljoonilla mieli. Tämä ihmiskunnan vapaudenkesä saapuu kuitenkin vasta silloin, kun tuo vapauden lämmittävä paiste, mikä on kohonnut Europan suurköyhälistön keskuudesta, kun he heittää valonsa jokaiseen pimeään metsäpirttiin, jokaiseen maanviljelijän matalaan majaan, jokaiseen nokiseen työpajaan, jokaiseen syvimpäänkin kaivosuomaan ja jokaiseen esikaupunkiluolaan ja jokaiseen orjakasarmiin, silloin nousee miljoonista ihmsirinnoista lähtenyt huuto, ulos köyhyydestä silloin, kun elämme rikkauksien ja hyvinvoinnin keskellä! Ulos kesäiseen, aurinkoiseen elämään! Silloin on ovella kesä ja sen kesän tuloa ei voi mikään mainen mahti estää. Tyynnytykset työläisarmeijoihin eivät vaikuta silloin enää mitään ja väkivallan käyttö harvojen puolelta on silloin mahdottomuus, sillä heillä oi ole silloin enää ruoskijoita eikä heillä ole silloin myöskään ruoskia. Me emme ole väkivaltaisia ja siksi tahdomme sen lopettaa.

Senpätähden tämänkin vappujuhlan aikana otettakoon kerrankin jokainen omaksi asiaksemme saapua jatkamaan joukkoja, ottamalla kaikki juhliin osaa. Siten me kasvatamme itseämme ja tovereitamme. Siksi täyttäköön toverit teidän jokaisen mielenne horjumaton varmuus siitä, että kerran yhtä varmasti kuin nytkin on luonto tuonut meille kesän, myöskin ihmiskunnan vapauden kesä kaikessa kauneudessaan saapuu, mutta teidän on liityttävä joukkoon!

Tammikuunlapsi.

Seattle, Wash.

Luokkatietoisille työläisille. Vappu on valveutuneiden työläisten kansainvälinen juhla. Sitä juhlaa viettää myöskin Seattlen suomalainen, sosialistisesti valveutunut työväki. Juhla vietetään lauantai-iltana s. s. osaston haalilla. Seattlen ja ympäristön suomalaiset silloin viettämään omaa köyhälistön juhlaa!

Jäsenistö käsittää järjestölaitoksia kohtaan velvollisuutensa. On jo ennemmin kerrottu, että kurjien työolojen takia on osastomme jäseniston täytynyt kuluneen talven ajalla poistua suurin joukoin pois paikkakunnalta. Siihen lisäksi kuin nyt lähti kymmeniä jäseniämme Alaskaan ja osa metsäkämpille, niin osastomme tulot järjestö laitostemme ylläpitoon ovat niin niukat, että toverit päättivät viime kokouksessa että niin kauan kuin joukkomme taasen kohoupi, maksavat he vapaehtoisesti $1, jäsenestä kuukaudessa osaston raha-asioiden kunnossa pitoon. Tämä maksu on luonnollisesti täysin vapaehtoinen ja maksaa sen vaan ne jäsenet, joille se on mahdollista. Jokainen jäsen voipi tämän maksaa, jos voipi ja käsittää osaston välttämättä tällä kertaa tuon ylim. avun tarvitsevan voidakseen mennä tämän kriisin ylitse. Hannula & Erkki sekä jäsenkirjuri ottaa maksut vastaan.

Jäsenmaksut kuntoon. Pitkä lista on taasen osaston haalin seinällä tovereiden nimiä, joilla on jäsenmaksut jälessä. Ilman pitempiä. Jokainen pitäköön huolenaan panna jäsenkorttinsa kuntoon. Siihen on tilaisuus osaston kokouksissa. Olisi myöskin oikein että jäsenet, jotka ovat kaupungissa, kävisivät osaston kokouksissa ja toimisivat tehtävissä, joita osaston menestyminen vaatii.. — Sunnuntaina iltamiin. — Kirjeenvaihtaja.

Berkeley, Calif.

Voittoa Sovietille, toivovat Siperiasta takasin tulleet sotilaat. San Franciscoon saapui kuletuslaiva Thomas, tuoden sotilaita Siperiasta ja muilta idän alueilta. Sanomalehtien haastattelijoille ovat he ilmaisseet yhtä ja toista mitä he ajattelevat bolshevikeista ja Sovietti-Venäjästä. Ei miehet, enempää kuin upseeritkaan sano tietäneensä mitä varten heitä oli Siperiaan lähetetty ja mitä heidän olisi pitänyt tehdä, niimpä, jos he menivät sinne tekemään jotakin eivät he sitä tehneet. Bolshevikeistä ei heillä ole mitään pahaa sanottavaa, päinvastoin sanovat heidän järjestelevän asioitaan, avaavat kouluja ja liikkeitä. Kun amerikkalaiset lähtivät Vladivostokista, tuli japanilaisia tilalle. Japanilaisten liikkeistä ja aikeista kertovat he ja miten venäläisissä herää viha noita uusia tunkeikeilijoita vastaan. Kaikki venäläiset yhdistyvät japanilaisia vastaan, niin bolshevikit kuin antibolshevikitkin. Minkä vaikutuksen Siperian seikkailuretki on miehiin tehnyt, selviää siitä, kun eräskin oli lausunut, että "me tahdomme mennä takaisin Vladivostokiin! Me tahdomme mennä takasin ja auttaa bolshevikeja!" Ovat tartuttaneet vapaisiin amerikkalaisiin sitä tulimaisen bolshevismia, kun koko kapitalistinen maailma tekee aatteen ja teon propagandaa sitä vastaan. Laskut pettivät, pettivät, vaikka ammattiräkääjät teki laskuja. Lähetettiin sotilaita tukahduttamaan bolshevismia, mutta saivatkin tartunnan. Kelpaa sitte hoilata miten Leninin agitaattorit jo lakkojakin täällä kiihottavat, vaikka omia poikia on käytetty bolshevikiopistossa. Totuus tulee ilmi väkistenkin.

Sovietti tahtoo "arkin". Venäläinen kuletuslaiva, Rogday, on ankkuroituna San Franciscon lahdelle. Laiva saapui tänne äskettäin ja sen miehistö tahtoi pidättää laivan palkoista. Viranomaiset ovat sekaantuneet myöskin pidätykseen. Sovietti-Venäjän edustajat ovat nostaneet $50,000 vahingonkorvausjutun. sillä he sanovat olevansa laivan laillisia omistajia. Se jo oli sangen outoa, ellei aivan hävytöntä. Ruveta käymään oikeutta Sovietin kanssa, on jo melkein sama kun tunnustaa se. Juttu on kuitenkin vireillä jossakin muodossa. Ja nyt kerrotaan, että Venäjän "tunnustettu lähettiläs" Boris Bakhmetjeff on jättänyt puolestaan lausunnon oikeudelle Laiva kuuluu kuuluvan oikealle laillisille Venäjän hallitukselle, joka laivan on ostanut heinäkuussa, 1917; sitte on ollut myöskin Yhdysvaltain hallituksen käytettävänä ja luovutti sen takaisin lokakuussa, 1919. "Lähettiläs" Bakhmetjeff arvelee, että jos bolshevikit saavat tämän laivan omakseen, on se alku sille, että ne ottavat kaiken Venäjän hallituksen omaisuuden Yhdysvalloissa. Ja ketä ovat sitte bolshevikit. "Lähettiläs" sanoo niitä murhaajiksi, terroristeiksi, kommunisteiksi, anarkisteiksi. Kuuluvat olevan yhteisessä liitossa I. W. W:n kanssa, spartakistien kanssa, kommunistien kanssa, kaikissa maissa ja yrittävän saada aikaan samanlaisen hirmuisen rytäkän kaikissa maissa, kun on Venäjälläkin. Täällä Californiassa tiedetään, että Venäjällä on joku muu hallitus eikä Sovietti-hallitus ja että sillä on lähettiläs, joka on tunnustettu, täällä keskellämme. Voisikohan tuon hullun ajatuksen otaksua johtuvan siitä sairaloisesta pelosta mikä johtuu Sovietti-vallan olemassaolosta. Tai siitä kun entisen Venäjän pyhät meiningit ovat jäljitellyt täällä ja entinen kansalaisten vapauksien vihollinen kun on parissamme ja kun täälläkin kultaisen portin mailla kannatamme samaisia kansalaisvapauksien sortamisia, siis ollaan Bakhmetjeffin kannalla, niin on se tunnustus tälle jeffille. Sieltä kautta on siis Bakhmetjeff tunnustettu Venäjän lähettiläs. "Sorom noo", sanoo valkoryssä, "all the same", vastaa täkäläinen kauppasaksa. Ideoissa he tunnustavat toisensa. — A. V.

Butte, Mont.

A. C. M. Co. asetetut roistot, kylmäverisesti murhaavat rauhallisia lakkovahteja. T. k. 21 päivä klo 5:10 j. p. p. ampuivat Anacoonda Co:n pyssyhurtat lakkovartiajoukkoa vastaan. Kymmenkunta haavoittunutta on kuolemaisillaan St. James sairaalassa ja useampia lievemmästi haavoittuneita on kotonaan sairaina. Varmaa lukua ei tiedetä vielä tätä kirjoittaessa. Ainakin 18 on jo ilmoitettu haavoittuneen.

Lakkovahdit olivat juuri keskustelemassa Anaconda-tiellä — rautatien ylikäytävän kohdalla — kauntin sheriffi, O'Rourken kanssa. Sheriffin lopetettua lupauksensa antaakseen suojelusta lakkolaisille, avasivat pyssymiehet tulen, ja on kerrottu ainakin kahden uniformua kantavan kaupungin poliisimiehen yhtyneen lakkolaisia ampumaan. Lakko alkoi t. k. 19 p. ja on se täydellinen, ei ole yhtään paunaa kiviä sitte noussut ylös kaivannosta. Ja sulimojen Anacondassa ja Great Fallsissa täytyy sulkea ovensa malmin puutteen takia. Mielet on hyvin kuohuksissa murhatapauksien johdosta. J. T. Lassila.

Aberdeen, Wash.

Osuustoimintapakinaa! Meillä kuolevaisilla on aina kaikilla omat kiireemme, että ei näytä kukaan kerkiävän koskaan lainaamaan mitään huomiota osuustoimintaan. Ehkäpä joskus sentään hiukan verran sivumennen nälvimään liikettä, ja niitä epäkohtia, joita liikkeessä huomaamme, kyllä me aina joskus kerkiämme näkemään vikaa tavarassa, hinnoissa, ja niissä palvelijoissa, jotka meitä siellä meidän liikkeessä palvelevat, mutta me näemme ne kaikki vaan ulkopuolella liikkeen. Ei vaivata niitä koettamalla parantaa liikettä sisällisesti, noo, noo, ei sinnepäinkään, onhan se huokeampi parjata seläntakana, kuin päin naamaa, sanoen, sehän olisi vaarallista, voisi toinen pian loukkaantua.

No niin, minä tässä satun olla hiukan juorusella tuulella, siksipä nyt vähän juoruan, vaikka ei se virka kyllä jumala paratkoon kuulukaan jokapäiväisyyteeni. No asia on nyt näin, että viime päivinä kun potaatit ovat nousseet hinnassa yhäti, ollen nyt oj painonsa kuparia, tuli eräänä kauniina päivänä hyvä naapurini luokseni ja sanoi minulle, että ostappas nyt sinäkin minun kauppiaaltani potaattia, kun se möi minulle vielä tänään säkin $10.00 ja sanoi niiden kohta nousevan hänelläkin $11.00, kuten osuuskaupassa jo ovat. (Sivumennen sanoen tämä naapurini aina pelkää osuuskauppaa kuin hihhuli perkelettä.) Tiesin hyvin, että naapurini tarkoitti minun parastani kehoituksellaan, mutta en tuota hintaa ottanut oikein uskoakseni, siksipä kävin telefooniin kiinni ja soitin osuuskauppaan ja kysyin sen ihmeellisen tavaran hintaa. Yhdeksän dollaria sata paunaa, oli tytön suora vastaus osuuskaupasta. Kysyttyäni, oliko ne sitte hyviä, oli vastaus, ensiluokkaisia. Katsoin naapurini silmiin, niissä paloi häpeän ja pettymyksen tuli, katsoin vähä alemmaks. — **Saatana,** — pääsi naapurin huulilta. Mutta minkäpäs hän teki, potaatit oli ostettu ja maksettu, ja oli maksanut dollarin liikaa sensijaan, että luuli saaneensa dollarin säästää, kun uskoi nyt niin kun ennenkin tuota rakasta keinottelijaa, joka hälle muka aina möi halvemmalla tavaran kuin osuuskauppa. Mutta hänetkin on keinottelijat niin tyyni hypnotiseeranneet, että hän on vahvasti siinä luulossa, että porvarit hänelle ovat rehellisiä, ja osuuskauppa on ainoa, joka keinottelee. Mutta hänkin on joskus ostanut osakkeen meidän kauppaamme ja nyt sanoi, että hän ei ole vuosiin edes vaivautunut kysymään hintoja osuuskaupasta, vielä vähemmin sieltä tekemään liikettä. Hän siis on oikein malli grays-harborilainen osakkeenomistaja. Meistä naisista riippuu hyvin paljon osuuskaupan menestys, vaikka me siis emme koskaan innostu sitä laittamaan selväksi niille naapureille, jotka eivät käsitä, mikä on osuustoiminnan tarkoitus. Kaikki liike, mikä on luotu voittoa tuottamaan, on keinotteluä, mutta sitä mukaa kun osuustoimintaliike leviää, ei meidän tarvitse enää elättää kaiken karvaisia keinottelijoita. Kun me kannatamme osuustoimintaaa, kannatamme me silloin ainoastaan itseämme, mutta meilläkin on omat tehtävämme saada se liike ensin tunnetuksi, ja meillä jokaisella siihen on kyllä kykyjä, kun vaan löytyy tahtoa ja tietoisuutta, jota täälläkin juuri tarvitaan etupäässä. Minä nyt kerta kaikkiaan toivoisin, että me akat otettaisiin väsymättä kiinni siihenkin haaraan, sillä osuustoiminta on yksi haara ainoastaan työväen luokkataistelussa, ja eikä suinkaan mitään keinottelua, kuten täällä vihollisemme sitä "pleimaavat". Sanokaapa toisetkin emännät mielipiteenne, minä olen jo lausunut ensi kerran. — Meidän miehen kylkiluu.

YHTÄ JA TOISTA

Kymmenen senttiä tuumalta.

Uudet ajat tuovat uusia tapoja. Entiseen hyvään aikaan myytiin esim. kananmunia tusinakaupalla, perunoita paunottain ja bushelittain, vihanneksia samoin paitsi pienimpiä, joita useinkin myytiin tusinakaupalla. Tämä kevät on mennyt kauppatavoissa entisistä hyvän harppauksen edelle.

Nyt myydään vihanneksia tuumakaupalla.

Eräs tuttavani, jonka tykönä "boordaan", oli eräänä päivänä ostoksilla käydessään äkännyt vihanneskaupassa viheriäisiä kurkkuja. Ollen kasvissyöjä, meni hän ja pisti yhden niistä pussiinsa kysymättä sen hintaa, arvellen ettei hirveitä maksane kahden ja puolen tuuman mittainen kurkku. Eikä se aivan suunnattomia maksanutkaan.

Ainoastaan kaksikymmentäviisi senttiä.

Siis kymmenen senttiä tuuma. Toinen olisi ollut vieressä kolmen ja puolen tuuman mittainen, joka olisi maksanut 35 senttiä, siis saman taksan mukaan.

Voisin antaa hyvän ohjeen, jota voitaisiin käyttää vielä tämänkesäisiin uusiin peruniin nähden. Istuttamalla perunoita vältillä käännettyjen ketojen hienontamattomien turpeitten väliin, voidaan kasvattaa harvinaisen pitkiä muikulaperunia, sillä kova turve ei anna niille kasvumahdollisuutta kuin yhdelle suunnalle, se on — pituutta. Saman tuloksen tuottaa myöskin jos kasvavan perunan asettaa kahden suuren litteän kiven väliin.

Kananmunia voisi niinikään pidentää puristamalla kanaa asianmukaiselta paikalta munankuoren kasvuaikana, eikä luulisi kanankaan sitä vastustavan että muna tulisi ulos hiukan pitempänä ja ohuempana. Pitkistä munista voisi ottaa hinnan myöskin tuumakaupalla. Kymmenen senttiä tuumalta tulisi tusinan hinnaksi hyvän matkaa toista dollaria.

Kun tuollaisia hintoja otetaan vihanneksista kesämaassa, niin mahtanevatkohan talvimaissa saada ilmaseksi niitä — edes nähdä.

✣

Sanomalehden toimitus.

Sanomalehden toimittaminen alkaa käydä yhä enemmän ja enemmän epäkiitolliseksi tehtäväksi, voisipa melkein sanoa, että tehtäväksi, johon rupeavat ainoastaan ne, jotka eivät muuhun työhön kykene. Ainakin mitä tulee suomalaisten lehtien toimittamiseen tässä maassa, pitää väitös koko tarkoin paikkansa. Heidän työstään on kaikilla sanomista, ja tätä sanomisoikeutta harvat unohtavat käyttää.

Sanomisen paljoudesta voisi pian vetää sen johtopäätöksen, että lehdet ovat niin huonosti toimitettuja kaikinpuolin, että niistä ei löydä muuta kuin erehdyksiä, ja siis sosialistiset lehdet, joista enin puhutaan, luonnollisestikin olisivat kaikista edellä. Siitä voi kukin lehtiä seurannut tehdä omat johtopäätöksensä, sillä harvatpa meistä eivät ole viimeisen parinkymmenen vuoden ajalla lueskelleet porvarillisia jos sosialistisiakin lehtiä. Mutta jos sosialistien lehdissä on virheitä ja erehdyksiä, niin on niitä jumala paratkoon muissakin.

Edessäni on tuossa eräässä astorialaisessa lehdessä suomalaisten osastoa toimittavan "tri" Carsteinin kynäntuotteet, leikattuna joku päivä sitten ilmestyneestä lehdestä. Käännän ne tähän noin vertailun vuoksi, että näemme mitä sikäläiselle ja meikäläiselle lukijakunnalle 'syötetään'.

Otsikkona on 24 pointin kirjaimilla, se on, Toverin kahden enimmän käytetyn otsikon keskivälitä, seuraava: "Paikkakunnan uutisia; pastori Kava puhuu täällä." Sitte alkaa luonnollisestikin ne "paikkakunnan uutiset", kas näin:

"Suomalaisen lutherilaisen kirkon pastori F. V. Kava puhuu seuroissa torstaina kello 8, Mrs. Tarvan kotona Uppertownissa. Mrs. O. Lebeckin, joka äskettäin leikattiin St. Maryn hospitaalissa, ilmotetaan paranevan.

"Mr. ja Mrs. Olaf Anderson ja Olaf Anderson nuorempi, ja vaimonsa menivät autolla Seasideen sunnuntaina.

"Kaikki Suomen konsuliedustajat tässä maassa ovat saaneet määräyksen avustaa kaikella mahdollisella tavalla sitä Amerikan firmaa, kuka tykkäisi asettaa katseltavaksi näyttelyssä Hakemukset olisi tehtävä Suomen konsulille New Yorkiin.

"Ruokatavaroita ei voida varmuudella lähettää Suomeen. Viimeisin asetus on, että ruokatarvekomissioneri voi itse määrätä josko lähetys annetaan osotetulle henkilölle tai jaetaan muun kansan kesken.

"Suomessa näyttää olevan yleisenä käsityksenä, että baschkirit eivät ole kovin pelättäviä sotilaita. Muutamia viikkoja sitte tiedotettiin että Suomen rajavartijaston tilalle oli asetettu baschkirit, joilla on huono maine raakuuksista ja sorrosta."

Jos meikäläisten lehtien toimittamisessa on arvostelemista, niin mitähän sanottaisi edelläolevasta jos se tulisi puheenaiheeksi. Olemme kääntäessä sen verran korjailleet, että sitä ehkä paikotellen ymmärtää. Englanninkielisessa asussa se olisi ollut hiukan kuvaavampi todistus "tohtorin" kykeneväisyydestä sanomalehtimieheksi, mutta kaikilla lukijoillamme ei liene lapsia, että olisivat oppineet englanninkieltä ymmärtämään kirjotustaidon alkeisasteella esitetyn johdonmukaisuuden mukaan, siksi käänsimme sen.

Kyllä "tohtorista" sanomalehtimies tulee jos porvarit vain jaksavat häntä kyllin kauan elättää. Ja miksi ei. "Tohtori" kerää palstan verran pikku ilmotuksia suomalaisiltakin liikemiehiltä ja niin yksi ja toinen tulee "tehneeksi osansa" Astorian valkasemisessa. Ei meillä kykenevää miestä näkään tapeta, erittäinkään niin kynästään "tekevää" kuin "tohtorimme" on.

✣

"News about Hoover."

Se tarkottaa: uutisia Hooverista. Hoover on meille siksi tunnettu, että tuskinpa hänestä mitään uuta enää voidaan sanoa. Mutta jos sanottaisi, että Hoover ei halua Yhdysvaltain presidentiksi niin se olisi uutta. Sitäpä ei uutisissa ole sanottu, mutta ehkäpä sanotaan ennenkun vuosi vaihtuu. Ihmiset ovat hyvin herkkiä käsittämään väärin. Nyt he käsittävät, että Hoover haluaa presidentiksi, mutta olemmepa jokseenkin varmoja, että ennenkun marraskuu on sivuutettu, oikasee Hoover tuon kansan harhaluulon.

News-about-Hoover klubi on myöskin käsittänyt väärin. Se on käsittänyt "Toverin" tarkottavan News-about-Hoover klubia, ja alkanut postittaa meille säännöllisesti uutisia. Ei, ei se sitä tarkota, siis emme voi niitä uutisiakaan julkaista. Sodanaikainen "huuveroiminen" tapahtui välttämättömyyden pakosta, mutta rauhanaikana katsomme terveelliseltä näkökannalta sitä epäedullisena kartettavaksi.

Kun kerran joku porvari, miksi ei Hoover? Siihen olisi monta syytä ja vastausta.

Farmari, joka on leivän lähde, ei pidä Hooverista. Sepä kummallista! Olimmehan me kaikki mukana huuveroimassa leivän kanssa söimme jumala tietää minkälaista puunparkkia, että farmarin vehnäsato olisi riittänyt koko mailmalle $2.20 hinnalla. Ja mitä enemmän syötiin parkkia sitä vähemmän kai farmarin tarvitsi nisua kasvattaa, sillä maapallollamme ei ollut enempää ruokamiehiä kuin ennenkään, tuskinpa niinkään paljoa.

Mutta koska sota ei ole vielä loppunut, ei farmari siis vieläkään saa kuin $2.20 nisubushelista. Jauhotrusti kylläkin kohottaa jauhojen hintaa, mutta mitäpä siitä. Kukaan ei ole väittänyt, että kaikki jauhot ja vehnät olisivat sukulaisia. Ehkäpä nesentään ovat, ainakin yhtä paljon kuin anoppimuorit toisilleen.

Farmari siis ei voi maksaa rajatonta hintaa tarpeistaan kun hänen täytyy tuotteensa rajotetun hinnan mukaan myödä.

Teollisuustyöläisillä tietenkään ei ole mitään häntä vastaan. Ei ole. Sen jälkeen kun sokeria lakattiin tekemästä perunajauhoista, kun "liberty steekistä" tuli hamburgeri, kun yleensä kaikki "substituutit" hävisivät markkinoilta, ei ole ehdittu ajattelemaan koko Hooverista, on pitänyt kuhnia ja mylleröidä, hieroa ja pilleröidä saadakseen vatsänsä työskentelykuntoon siltä varalta, jos vielä joskus saisi syödäkseen.

Siis ansioitten perusteella äänestäisivät kaikki substituutteja rakastavat teollisuustyöläiset Hooveria presidentiksi.

Kapitalistit tietenkin tyytyisivät siihen mitä kansa on päättänyt. Kansa valitsee Hooverin, kuten se on ennenkin presidentit valinnut, ja Mr. kapitalisti alistuu nöyrästi kohtaloonsa. Säälliksi käy Mr. kapitalistia, mutta emme voi auttaa.

Mitä meihin tulee niin me "huuveroimme" edelleenkin, käytämme News-about-Hoover klubin lähettämän paperin takapuolen — kirjotuspaperinanme.

Taneli.